

https://domesticsj.ut.ac.ir/article_94193.html

مصاحبه

"اولین فارغ‌التحصیل دوره دکتری دامپروری داخل کشور؛ مرز خاصی بین شکست و موفقیت وجود ندارد."

| مصاحبه با دکتر عبدالاحد شادپور؛ استاد ژنتیک و اصلاح نژاد دام و طیور گروه مهندسی علوم دامی دانشکده علوم کشاورزی دانشگاه گیلان |

اشکان غلامی^۱ و فرزاد غفوری^{۲*}

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد تغذیه دام، گروه مهندسی علوم دامی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران، کرج، البرز، ایران
^۲ دانشجوی دکتری تخصصی ژنتیک و اصلاح نژاد دام و طیور، گروه مهندسی علوم دامی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران، کرج، البرز، ایران

در این شماره از نشریه علمی - ترویجی (حرفه‌ای) دامستیک، به پای صحبت‌های دکتر عبدالاحد شادپور، استاد محترم گروه مهندسی علوم دامی دانشکده علوم کشاورزی دانشگاه گیلان، می‌نشینیم. استادی که مجموعه‌ای از موفقیت‌ها در ابعاد مختلف دانشگاه و صنعت را در کارنامه خود دارند.

دکتر عبدالاحد شادپور در خرداد ماه سال ۱۳۳۹ در شهر رشت چشم به جهان گشودند. ایشان در خرداد ماه ۱۳۵۷ در یکی از دبیرستان‌های شهر رشت فارغ‌التحصیل شدند و دوره کارشناسی را از شهریور ماه همان سال در دانشگاه گیلان آغاز کردند. همچنین مدارک مقطع‌های کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی خود را به ترتیب از دانشکده کشاورزی دانشگاه‌های فردوسی مشهد و تربیت مدرس (در سال ۱۳۷۶ به عنوان اولین فارغ‌التحصیل دوره دکتری دامپروری کشور) دریافت کردند. هم‌اکنون ایشان استاد تمام و عضو هیئت علمی گروه مهندسی علوم دامی (گرایش ژنتیک و اصلاح نژاد دام و طیور) دانشکده علوم کشاورزی دانشگاه گیلان هستند که در طول دوره فعالیت خود در این دانشگاه، راهنمایی و مشاوره تعداد بسیار زیادی از دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی را عهده‌دار بوده‌اند و دارای تعداد بسیار زیادی مقالات منتشر شده در نشریات، کنفرانس‌ها/همایش‌ها و کنگره‌های معتبر داخلی و بین‌المللی هستند. به گفته آقای دکتر شادپور، مهمترین دستاورد ایشان دانشجویانی هستند که تربیت کرده‌اند و اکنون هر کدام در نقاط مختلف این کشور یا دنیا در عرصه تدریس، تحقیق و تولید مشغول هستند. همچنین ایشان مرحوم دکتر فریدون افتخار شاهرودی در دانشگاه فردوسی مشهد (استاد راهنمای مقطع کارشناسی ارشد) را به عنوان الگوی خود نه فقط در حوزه تحصیلی بلکه در نوع نگاه به زندگی می‌دانند.

در ادامه با این استاد فرهیخته به صحبت می‌نشینیم:

*نویسنده مسئول: farzad.ghafouri@ut.ac.ir

بخش: ژنتیک و اصلاح نژاد دام و طیور دبیر تخصصی: دکتر معصومه ناصرخیل

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۱/۱۷ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۱/۲۷ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۱/۱۲/۲۳

فرنس‌دهی: غلامی، ا.، غفوری، ف. "اولین فارغ‌التحصیل دوره دکتری دامپروری داخل کشور؛ مرز خاصی بین شکست و موفقیت وجود ندارد"، مصاحبه با دکتر عبدالاحد شادپور؛ استاد ژنتیک و اصلاح نژاد دام و طیور گروه مهندسی علوم دامی دانشکده علوم کشاورزی دانشگاه گیلان. علمی-ترویجی (حرفه‌ای) دامستیک، ۱۴۰۱؛ ۲۲(۳): ۴۹-۵۳.

AnimSSAUT

از دوران تحصیلی خود در مدرسه و مقاطع مختلف دانشگاهی (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی) بفرمایید.

پس از گذراندن کلاس پنجم ابتدایی، در حالی که انتظار می‌رفت سال بعد باید به کلاس ششم ابتدایی بروم از طرف آموزش و پرورش اعلام شد که از آن به بعد مقطع ابتدایی پنج ساله شده و بعد از آن یک دوره سه ساله تحت عنوان راهنمایی تحصیلی باید گذرانده شود. دوره دبیرستان هم تبدیل شد به یک دوره ۴ ساله با تقسیم‌بندی‌هایی که خانواده‌ها و دانش‌آموزان برای اولین بار می‌شنیدند و از ویژگی‌های آن بی‌اطلاع بودند. در خرداد ۱۳۵۷ از دبیرستان فارغ‌التحصیل شدم و دوره کارشناسی را از شهریور سال ۵۷ در دانشگاه گیلان آغاز کردم. این مقطع مصادف بود با تظاهرات مردم و دانشجویان و در نتیجه تعطیلی کلاس‌های درس. در سال ۱۳۵۹ هم به دلیل انقلاب فرهنگی، دانشگاه‌ها تعطیل شدند و خلاصه در سال ۱۳۶۴ فارغ‌التحصیل شدم.

از سال ۱۳۶۵ مقطع کارشناسی ارشد ژنتیک و اصلاح‌نژاد را در دانشگاه فردوسی مشهد شروع کردم. آن سال برای اولین بار بود که آن دانشگاه در مقطع کارشناسی ارشد دامپروری دانشجو می‌پذیرفت. سال ۱۳۶۹ برای نخستین بار در کشور دوره دکتری ژنتیک و اصلاح‌نژاد در دانشگاه تربیت مدرس شروع شد و من هم در آن دوره حضور داشتم. بالاخره در سال ۱۳۷۶ به عنوان اولین فارغ‌التحصیل دوره دکتری دامپروری داخل کشور از رساله خود دفاع کردم. خلاصه اینکه گویی همه اولین‌ها را می‌بایست برای من اتفاق می‌افتادند.

در دوران تحصیل خود در مدرسه چه ویژگی‌هایی داشتید؟ بعد از ورود به دانشگاه چه تغییری کردید؟

در دوره مدرسه دانش‌آموز درس‌خوانی بودم؛ به طوری که همیشه در رتبه‌های اول تا سوم کلاس خودم قرار داشتم. عمده اوقات فراغتم را به ورزش و هنر به ویژه نقاشی اختصاص می‌دادم. در دانشگاه همان تغییری که در اکثریت دانشجویان هم ورودی من رخ داد برای من هم اتفاق افتاد. فضا و جو انقلابی سال ۵۷ و پس از آن باعث گردید که فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی تبدیل به اولویت اول برای من شدند.

با سلام و عرض وقت بخیر؛ متولد چه سالی هستید و در کدام شهر به دنیا آمده‌اید؟

بنده هم عرض سلام دارم خدمت شما و خوانندگان نشریه شما. من در تاریخ ۱۰ خرداد سال ۱۳۳۹ در رشت به دنیا آمده‌ام.

تصویر ۱- دکتر عبدالاحد شادپرور - عضو هیئت علمی گروه مهندسی علوم دامی دانشکده علوم کشاورزی دانشگاه گیلان

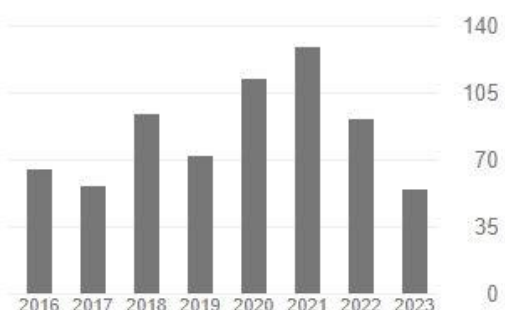
Abdol Ahad Shadparvar

Professor of Animal Breeding, The University of Guilan
Verified email at guilan.ac.ir
Animal Breeding Statistics Genetics

Cited by

VIEW ALL

	All	Since 2018
Citations	875	554
h-index	16	12
i10-index	27	19

تصویر ۲- پروفایل دکتر عبدالاحد شادپرور در موتور جستجوی

وب Google Scholar

<https://scholar.google.com/citations?user=dbijUxEAAAAAJ&hl=en>

تحقیقاتی، یکی از رشته‌هایی که به دانشجویان توصیه خواهیم کرد، همین ژنتیک و اصلاح‌نژاد است، اعم از گرایش کمی و مولکولی.

زمینه‌های شغلی گرایش ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور را چگونه می‌بینید؟

در حال حاضر زمینه مناسبی برای این گرایش وجود ندارد. هر چند که گرایش‌های دیگر وضع چندان بهتری ندارند.

از نظر شما آیا متخصصان ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور در جایگاه واقعی خودشان در صنعت دامپرووری قرار دارند؟

خیر، صنعت دامپرووری با شرایطی که در آن قرار دارد نمی‌خواهد یا نمی‌تواند از متخصصان این رشته بهره لازم را ببرد. تا این صنعت و نیز سایر صنایع و بخش‌های اقتصادی کشور وارد مرحله رقابت واقعی برای کسب سود نشوند، این وضعیت بهبود حاصل نمی‌کند.

نظر شما در مورد آینده گرایش ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور چیست؟

اگر سیاستگذاری‌ها به همین صورت ادامه پیدا کنند، آینده این گرایش در ایران چندان خوب نخواهد بود. این باعث خواهد شد که بسیاری از دانش‌آموختگان از مقاطع دبیرستان یا کارشناسی علاقه چندان به ادامه تحصیل در این رشته نداشته باشند و این از نظر سرمایه انسانی یک خسارت مهم برای این رشته محسوب خواهد شد.

یکی از راه‌حل‌هایی که در چند سال اخیر برای حل این مشکل به ذهن مسئولان رسیده است، تغییر اسم رشته‌های تحصیلی برای جذب افکار جوانان و خانواده‌ها است. من با این راه حل مخالف هستم، زیرا نوعی سوء استفاده از اعتماد خانواده‌ها و جوانان به دانشگاه محسوب می‌شود.

چه پیامی برای فعالان و محققان حوزه ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور دارید؟

نسبت به آینده رشته خود احساس مسئولیت نمایند. در فعالیت‌هایی که به قوی‌سازی جامعه متخصصان این رشته منجر می‌شود مشارکت کنند. مسائل مربوط به انجمن علوم دامی ایران را به طور مرتب دنبال نمایند. از آموختن و مطالعه در زمینه رشته تحصیلی خود و نیز در زمینه‌های دیگر به ویژه

در چه مقطعی از زندگی‌تان ازدواج کرده‌اید؟ آیا فرزندان شما هم در همین رشته مشغول هستند؟

من زمانی که دانشجوی کارشناسی بودم، ازدواج کردم. فرزندانم علاقه‌ای به علوم تجربی نداشتند و دنبال رشته‌های مرتبط با ریاضی و مهندسی رفتند.

آیا پیشینه کار خانواده همچون شغل پدر در انتخاب شما (رشته علوم دامی - گرایش ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور) تأثیرگذار بوده است؟

خیر، خانواده در جهت‌گیری تحصیلات من دخالتی نداشت. پس از دریافت نتیجه کنکور سراسری در تیرماه ۱۳۵۷ علی‌رغم اینکه با توجه به رتبه‌ام می‌توانستم در رشته پزشکی قبول شوم، به دلیل علاقه بسیار زیاد به تحقیقات زیست‌شناسی، رشته بیولوژی را انتخاب کردم و البته خانواده مانع این کار نشدند.

آیا شما با علاقه و شناخت وارد رشته علوم دامی شده‌اید؟ چرا ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور؟

همان طور که در پاسخ به سوال قبلی گفتم، رشته تحصیلی دوره کارشناسی من بیولوژی بود. ولی به دلیل تحولات ناشی از انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۵۹ و به دنبال آن اخراج یا انصراف بسیاری از اساتید دانشگاه محل تحصیل (دانشگاه گیلان) که البته دانشگاه نوپایی هم بود، تعداد قابل توجهی از رشته‌های تحصیلی در آن دانشگاه منحل شدند، از جمله رشته بیولوژی. لذا از طرف وزارت علوم به دانشجویان این رشته‌ها گزینه‌های مختلفی پیشنهاد شد که یکی از آن‌ها تغییر رشته در همان دانشگاه محل تحصیل بود. که من هم رشته دامپرووری را در هماهنگی با تعدادی از دوستان آن مقطع خود، انتخاب کردم.

آیا با توجه به شرایط فعلی، تحصیل در گرایش ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور را به دانشجویان پیشنهاد می‌دهید؟

نخست باید بگویم که تعداد دانشجویان ورودی‌های رشته دامپرووری در کشور بسیار بیشتر از ظرفیت موجود برای اشتغال یا تحقیقات است. هر چند که این وضعیت در سایر رشته‌ها نیز وجود دارد. این وضعیت یک نوع عدم تعادل ایجاد می‌کند. اما در صورت متعادل شدن ظرفیت پذیرش دانشجوی به ویژه در مقاطع تحصیلات تکمیلی با ظرفیت‌های شغلی و

آیا با توجه به شرایط فعلی، ادامه تحصیل در مقاطع تحصیلات تکمیلی را به دانشجویان پیشنهاد می‌دهید؟

بله. اما نه به هر قیمتی و نه در هر دانشگاهی.

نظر شما درباره ادامه تحصیل در خارج از کشور چیست؟ چه پیشنهادی می‌دهید؟

توصیه می‌کنم که در صورت داشتن فرصت و امکانات برای ادامه تحصیل در خارج از کشور از آن استفاده کنند.

پیشنهاد شما برای بهبود وضعیت کشاورزی و دامپروری به‌ویژه در دوران پساکرونا و زمان حاضر چیست؟

در سطح کلان، سیاست‌ها و قوانین کشور باید طوری تغییر کنند که اولاً فعالان حوزه کشاورزی و دامپروری به ادامه و توسعه کار خود تشویق شوند و ثانیاً سرمایه‌های معطل شده در حوزه‌های غیر مولد و واسطه‌گری جذب این حوزه شوند. فضای کسب و کار باید رقابتی باشد. دولت باید بر رعایت قواعد این رقابت عادلانه نظارت کند و امنیت سرمایه‌گذاری را تأمین نماید. توسعه اقتصادی با اتکا به قوانین شناخته شده علمی ایجاد می‌شود. دولت باید زیر ساخت‌های لازم را برای توسعه به وجود آورد، نه اینکه خود به عنوان یک رقیب برای تولیدکنندگان وارد عرصه شود.

در سطح جزئی‌تر، فرآیند دشوار اخذ مجوز و مراحل پیشاتولید برای فعالیت‌های دامپروری را باید به حداقل ممکن رساند. در عوض دولت باید به قوانین و نظارت‌های مربوط به مراحل تولید و پس از آن توجه و تمرکز کند. از قیمت‌گذاری دستوری تحت عناوین مختلف مانند حمایت از مصرف‌کننده و غیره باید دست برداشت و به جای آن باید از سوء استفاده از قوانین در امر واردات نهاده‌ها، صادرات محصولات، توزیع در داخل کشور، بهره‌برداری از تسهیلات بانکی و غیره جلوگیری نمود. حفظ و ارتقای ذخایر ژنتیکی بومی کشور باید در هر گونه برنامه‌ریزی توسعه‌ای در دامپروری مرکز توجه قرار گیرد.

شما یک چهره شناخته‌شده در تخصص خود هستید؛ راز موفقیت خود را در چه چیزی می‌بینید؟

در علاقه، پشتکار و خستگی‌ناشناسی؛ که البته همه این‌ها لزوماً ناشی از ویژگی‌های فردی من نبودند، بلکه به شرایط پیرامونی من نیز مربوط هستند که شاید از این نظر بخت یارم بود.

علوم انسانی غافل نشوند. نسبت به روزآمد نگه داشتن خود تلاش کنند.

از نظر شما بهترین و مهم‌ترین دستاورد شما برای جامعه علمی چیست؟

مهمترین دستاورد من دانشجویانی هستند که تربیت کردم و اکنون هر کدام در نقاط مختلف این کشور یا دنیا در عرصه تدریس، تحقیق و تولید مشغول‌اند. برای همه آن‌ها در هر کجا که هستند آرزوی موفقیت و سربلندی دارم.

بزرگ‌ترین شکست‌ها و موفقیت‌های شما در زندگی‌تان چه بوده است و دلایل آن‌ها را چه می‌دانید؟

مرز خاصی بین شکست و موفقیت وجود ندارد. وقتی که یک کاری را به طور کامل و صحیح انجام می‌دهم، احساس رضایت به من دست می‌دهد. بنابراین قبولی در دوره‌های مختلف و سپس فارغ‌التحصیلی از آن دوره‌ها یا مراحل مختلف ارتقای مرتبه دانشگاهی را می‌توانم مقاطع بیاد ماندنی زندگی خودم محسوب نمایم که از به خاطر آوردن آن‌ها احساس رضایت خاطر به من دست می‌دهد.

چه کسی را به عنوان الگو در زندگی خود می‌دانید؟

استاد راهنمای مقطع کارشناسی ارشد، مرحوم دکتر فریدون افتخار شاهرودی در دانشگاه فردوسی مشهد، که فراوان از او یاد گرفتم، نه فقط در حوزه تحصیلی بلکه در نوع نگاه به زندگی.

بدترین و بهترین خاطرات دوران کاری و تحصیلی که بخواهید از آن‌ها یاد کنید، کدام‌اند؟

بدترین وضعیت برای من زمانی رخ می‌داد که به هر دلیلی مجبور بودم بدون آمادگی لازم برای تدریس به یک کلاس ورود کنم، زیرا هر دقیقه آن کلاس برایم معادل یک ساعت طول می‌کشید. بهترین اتفاقات کاری من هم مربوط به زمانی بود که دانشجویهای علاقمند و سخت کوش و اهل مطالعه داشتم.

اولین کسی که بعد از شنیدن نام "استاد" به ذهنتان می‌آید، چه کسی/کسانی هستند؟

مرحوم دکتر فریدون افتخار شاهرودی، پس از آن دکتر ناصر امام جمعه کاشان که آرزوی سال‌های سال زندگی با عزت برایشان دارم و پس از آن مرحوم دکتر عباس گرامی.

سخن پایانی نویسنده

"اولین فارغ التحصیل دوره دکتری دامپروری کشور؛ مرز خاصی بین شکست و موفقیت وجود ندارد."، عنوانی است که تیم تخصصی نشریه علمی - ترویجی (حرفه‌ای) دامستیک برای این مصاحبه انتخاب کرده‌اند. در این راستا می‌توان عنوان کرد که از نظر آقای دکتر شادپرور، دانشجویان عزیز علاوه بر تلاش و توکل بر خداوند بلند مرتبه، در ابتدا باید به عنوان یک دانشجو تشخیص دهند که چه وظایفی برعهده دارند و سپس آن‌ها را به نحو احسن انجام دهند تا بهترین موفقیت‌ها و حس رضایت را در عرصه‌های مختلف مسیر زندگی و همچنین تحصیل (به ویژه در رشته مهندسی علوم دامی) داشته باشند. تجربه هم کلامی با جناب آقای دکتر عبدالاحد شادپرور، یادآور این نکته بود که زمان قابل برگشت نیست و باید در نظر داشت که مرز خاصی بین شکست و موفقیت وجود ندارد. در هر مقطع زمانی از زندگی، انسان نباید تسلیم شکست‌ها شود و همواره باید تلاش خود را در رسیدن به سکوی موفقیت داشته باشد، به گونه‌ای که باید از شکست‌های زندگی خود به عنوان پله‌های نردبان موفقیت و سربلندی استفاده کند و به عنوان کسب تجربه در جهت بهبود و رقم‌زدن تجربه‌های جدید و لذت‌بخش در زندگی از آن‌ها استفاده کند. نکته قابل تأمل دیگر در صحبت‌های ایشان خطاب به محققان و به ویژه دانشجویان رشته مهندسی علوم دامی این بود که باید نسبت به آینده رشته خود احساس مسئولیت نمایند و در فعالیت‌هایی که به قوی‌سازی جامعه متخصصان این رشته منجر می‌شود، مشارکت کنند. همچنین مسائل مربوط به انجمن علوم دامی ایران را به طور مرتب دنبال نمایند و از آموختن و مطالعه در زمینه رشته تحصیلی خود و نیز در زمینه‌های دیگر به ویژه علوم انسانی غافل نشوند و همواره نسبت به به‌روز نگه داشتن خود چه در علم و تخصص و چه در زندگی تلاش کنند.

با آرزوی ایرانی سربلند!

Publisher Note

Animal Science Students Scientific Association, Campus of Agriculture and Natural Resources at the University of Tehran

Submit Your Manuscript:

https://domesticstj.ut.ac.ir/contacts?_action=loginForm

دیدگاه شما نسبت به آینده رشته مهندسی علوم دامی در ایران

چگونه است؟

به نظر من در سال‌های آینده روند کاهشی در تعداد دانشجویان ورودی مقاطع مختلف که مدتی است شروع شده، ادامه خواهد یافت. در نتیجه از تعداد فارغ التحصیلان این رشته هم کاسته می‌شود. اما به تدریج شاهد ایجاد تعادل بین تعداد دانشجویان ورودی هر سال و تعداد نیاز در بازار کار خواهیم بود. اما چه موقع این اتفاق می‌افتد را نمی‌توانم پیش‌بینی کنم.

و به عنوان سخن آخر ...

انسان محصول تک تک انتخاب‌هایی است که در طول زندگی خود انجام می‌دهد. بنابراین دانشجویان عزیز سعی کنند در هر شرایطی که هستند، ابتدا تشخیص دهند که به عنوان دانشجو چه وظایفی دارند و بعد سعی کنند که آن‌ها را به نحو احسن انجام دهند. مادامی که دانشجو هستید، به این که آیا پس از فارغ التحصیلی کاری فراخور برای شما وجود دارد یا خیر فکر نکنید. اگر می‌خواهید با توجه به این مطلب از تلاش خود برای درس خواندن بکاهید، توصیه می‌کنم از ادامه تحصیل انصراف دهید و بروید یک مسیر دیگر را انتخاب کنید.